Ralf Sund 17.10.2017

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaosto
Kirjallinen asiantuntijalausunto
18.10.2017 klo 9.00 kokoukseen

HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

1) Työllisyyden edistäminen vuoden 2018 talousarvioehdotuksessa; kipupisteet ja riskikohdat

TEM:n pääluokan menoihin vaikuttaa hallituksen talouspoliittinen linja. Automaattiset vakauttajat alentavat merkittävästi valtiontalouden velkaantumista. Hallitus on valinnut linjakseen pitää tiukasta menokurista kiinni. Näin ollen talouden nousun hedelmät valuvat velkaantumisen vähentymiseen. Tämä linja on pääosin oikea, mutta osa talouden nousun ”liikkumavarasta” tulisi käyttää tulevaisuuden kasvuedellytysten luomiseen. Ei siis ns. syömävelan kasvattamiseen vaan Suomen reaalisen kilpailukyvyn kohentamiseen, jotta talouskasvu voisi jatkua yli nyt käsillä olevan suhdannenousun.

Sopivia kohteita rakenteellisen alijäämän alentamiseen ja kilpailukyvyn kohentamiseen olisivat tutkimus- ja tuotekehittelymenojen kasvattaminen, koulutusleikkausten asteittainen purkaminen ja aktiivisen työvoimapolitiikkaa panostaminen.

Erityisesti aktiiviseen työvoimapolitiikkaan panostaminen olisi tässä suhdannetilanteessa kansantaloudellisesti erittäin kannattavaa.

2) Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma; mm. ongelman merkittävyys, toimien vaikuttavuus, työvoiman saatavuuden kehittämistarpeet

On selvää, että talousnousun myötä työvoiman saatavuusongelmat kasvavat. Toistaiseksi niillä on lähinnä marginaalinen merkitys. Ensi

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

vuoden aikana talouskasvun jatkuessa työvoiman saatavuus saattaa olla yksi talouskasvua vaimentava ongelma.

Työttömyyden pitkittyminen syrjäyttää. Tilastoissa havaittu pitkäaikaistyöttömyyden aleneminen on osittain tilastoharhaa. Monet pitkäaikaistyöttömät ovat haastattelujen myötä siirtyneet pois työmarkkinoilta. He eivät ole työllistyneet. Sinänsä on hyvä, että työttömyystilastot kuvaavat paremmin todellista tilannetta, mutta muutos ei ole seurausta kuin pieneltä osin vaikeasta työllistyvien työllistymisestä. Näin ollen työttömyyden kova ydin ei ole sanottavasti sulamassa.

Talousarvioesityksen mukaan työvoimapalvelujen piirissä on vuonna arviolta 50 910 henkilöä, kun taso kahtena edellisenä vuotena on ollut selvästi korkeampi.

Aktiivimallin voimaansaattaminen on sinänsä tervetullut uudistus. Se vaatisi tuekseen työvoimapalvelujen lisäämistä. Talousarvioesityksen mukaan näin ei tapahdu. Keppi korostuu liiaksi porkkanoiden kustannuksella.

Myönteistä toki on opiskelumahdollisuuksien lisääminen työttömyysetuudella, vaikka täysin ongelmatonta se ei ole. Myönteistä on myös työttömyysturvamenojen käyttö aktiivitoimiin.

3) Työnvälityksen kipupisteet ja kehittämishaasteet; mm. sähköiset TE-palvelut ja yksityiset työvoimapalvelut

Keskeinen toimija tehokkaan työvoimapolitiikan osalta on työvoimahallinto. Työn onnistumisen edellytyksiä on heikennetty monin tavoin. Isojen organisaatiouudistuksien valmistelu luo epävarmuutta hallinnossa ja jatkuva resurssien karsinta vähentää tekeviä käsiä.

SOTE-hankkeen lykkääntymisen yhteydessä olisi viisasta pohtia uudelleen työvoimapolitiikan tehtävien siirtoa maakunnille. On suuri riski, että uudistuksessa heikennetään työvoimapolitiikan tehokkuutta. Tämänhetkisen tiedon nojalla olisi viisasta, että työvoimahallinto irrotettaisiin maakuntauudistuksesta.

Työvoimahallinto on kriittisessä tilanteessa. Sen toimintakykyä on poukkoilevalla päätöksenteolla heikennetty merkittävästi. Erilaiset kehittämishankkeet ovat tarpeen, mutta niitä yritetään survoa organisaation aivan liian kiireisellä aikataululla.

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

Ralf Sund 17.10.2017

Lisätietoja pääekonomisti, Ralf Sund, ralf.sund@sttk.fi

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi